

VOJENSKÝ PROFESIONÁL - formování osobnosti studenta -

T.G.MASARYK o funkci demokratického důstojníka

DVORSKÝ, J, *Naše vojsko a československý důstojník v projevech T.G.Masaryka*. Praha : Naše vojsko, 1991. Vydání 2.,. ISBN 80-85469-05-7

Proslov ze dne 16.4.1919 k důstojníkům ve vzdělávacím kurzu :

„...moderní demokratický důstojník musí být učitelem, ale tudíž musí se učit sám. Učitel, který se neučí, nestojí za nic.“

Moderní důstojník se nesmí spojit s průměrným vzděláním, neřku-li polovzděláním. K němu dojde jednak školením se ve vojenských školách a kurzech, jednak sebevzděláním, sebevýchovou. Vychovávat vojáky znamená vychovávat sebe....“

Ze dne 28.10.1919 – poselství NS a vládě republiky :

..“ zvláště je třeba zdůraznit potřebu učit se cizím jazykům; toho vyžaduje rostoucí mezinárodnost politická a hospodářská. Podle Komenského máme se z praktických důvodů učit jazykům svých sousedů, to platí v první řadě o němčině. Na Slovensku je užitečná znalost maďarštiny“

Z listu ministru školství poslanci
Habermanovi dne 8.7.1912

„ Proto i vojenská správa podobně jako ministerium národa Komenského bude si hledět všech pokroků moderní didaktiky a pedagogiky.....Učebny naše nesmějí být přeplněny... I ve vojenském vyučování musí být princip individualizace dosáhnout svého uplatnění. Vyučování i na vojně musí být individualizováno. V přeplněných vojenských kurzech a školách bylo by to však zhola nemožné.“

Z projevů TGM – in F.Pražák, 1919

„Při své vychovatelské funkci musí mít důstojník též trpělivost a porozumění pro mladistvý věk vojáků, pro jejich jarou duši. Svou vychovatelskou a učitelskou práci založí na vědě a na vědeckých výzkumech. Zejména na psychologii jakožto duchovní vědě pro důstojníka nejpotřebnější. Každý důstojník by měl mít psychologickou registraturu, deník psychologický, ve kterém by si podrobně zazamenoval svá pozorování.....“

Proslov k vojákům dne 30.1.1918

.. „Je pravda, na našeho důstojníka se kladou velké požadavky: musí být dobrým vojákem, vychovatelem, kamarádem i politikem. Ale to ještě nestačí! Musí být dobrým učitelem sebe, jakož i mužstva sobě svěřeného....musí se dále vzdělávat nejen ve věcech vojenských, ale i všeobecných. Musí být vůdcem, ba co víc vzorem. Důstojník, toť živý vojenský program.“

PROFESIONÁL, PROFESIONALITA

Definice :

- **Kdo něco koná jako povolání a je v tom odborník**
- **Kdo něco koná kvalitně, dobře**

Profese :

- základní obor, druh pracovní činnosti vykonávané jako zaměstnání, povolání

Profesní zaměření :

- Speciální usměrňování a vedení lidí při etapovité přípravě na volbu - výkon povolání

VÝZNAM PEDAGOGICKÉ PSYCHOLOGIE V OBDOBÍ PŘÍPRAVY

Vzdělávací proces a jeho zákonitosti

Cíl a obsah vzdělávání

Cíl vzdělávání –

Tradičně chápán především **kognitivisticky**

(důraz kladen na poznávací aspekty)

Nové teorie - uplatňují hlediska obecnější –
celostní pohled na formování osobnosti, tj.
celostní přístup (zdůrazňují prožitky citové,
estetické, mravní, hodnotovou orientaci)

Stanovení **obsahu vzdělání**

Teorie základního učiva (O. Chlup)

povinného pro všechny žáky,

- vědecká správnost
- respekt k věkovým a individuálním zvláštnostem
- spojení teorie s praxí

Teorie struktur (J. S. Bruner)

1. pochopit strukturu daného předmětu (poznávat vztahy a souvislosti mezi věcmi a fakty)
2. základům každého předmětu lze vyučovat kohokoliv a v kterémkoli věku (přípravenost k učení)
3. cvičení v odhadech, schopnost vytvářet odvážné hypotézy (intuitivní a analytické myšlení)
4. chuť k učení (ovlivněna přípravou učitelů, charakterem školních zkoušek, kvalitou osnov)

Taxonomie cílů vzdělání (B. S. Bloom)

kognitivní cíle vyučování uspořádal podle náročnosti:

1. **zapamatování** – definovat, seřadit (terminologie, fakta)
2. **pochoopení** – vyjádřit, vysvětlit (interpretace, překlad z jazyka)
3. **aplikace** – abstrahovat, zobecnit (uspořádat)
4. **analýza** – rozbor informace na prvky (rozčlenit, rozhodnout)
5. **syntéza** – složení prvků do nového celku (shrnout)
6. **hodnotící posouzení** – podle kritérií (zdůvodnit)

V Evropské unii v současnosti je úsilí společně řešit problém **tvorby kurikula** ;

- kromě **obsahu** učiva rovněž problematika **metod, organizačních forem, podmínek vzdělávání, hodnocení výsledků**
- doporučení EU ke sbližování národního kurikula, snahy o **integraci** vyučovacích předmětů příbuzného charakteru

V 90. letech v ČR byly zpracovány

- **vzdělávací standardy** – cílové požadavky,
- **kmenové učivo** – konkretizace požadavků

školský zákon z r. 2004 uplatňuje

- **rámcové vzdělávací programy** (kompetence)
- **školní vzdělávací programy** (konkretizace)
(v jistém smyslu nahrazují dosavadní učební osnovy)

v diskusích EU – dva modely:

- **anglický** model – s problematikou tzv. „***klíčových kompetencí***“
- **francouzský** model – se ***standardsy a cíli*** vyučování a učebními osnovami

Pedagogické dokumenty vymezující obsah vzdělání

- profil absolventa
- učební plán
- rámcové vzdělávací programy
- školní vzdělávací programy
- (učební osnovy - nahrazovány ŠVP)
- učebnice
- příprava učitele na vyučovací hodinu

druhy vzdělání -

- **odborné vzdělání (kvalifikační) –**
poskytuje vědomosti a dovednosti nezbytné pro výkon určité činnosti (profese)
- **všeobecné vzdělání –**
rozvíjí osobnost bez přímé závislosti na budoucím povolání

druhy vzdělání -

- **materiální vzdělání** (informativní) –
důraz na obsah učiva
- **formální vzdělání** (formativní) –
důraz na formování schopností žáka (gramotnost,
kompetence)

Podle míry uplatnění senzomotorických dovedností -

- **teoretické vzdělání**
- **praktické vzdělání**

- *didaskein* (řec.) = učit, poučovat, jasně vykládat
- **didaktika** – teorie vzdělávání a vyučování, zabývá se vzdělávacími obsahy a zároveň procesem činnosti učitele a žáků, tzn.

vyučováním a učením

Osobnost vedoucího pracovníka - velitele -

Jsou rozdíly mezi jednotlivými řídicími funkcemi
a požadavky na jejich výkon.

V různých situacích nabývají různé vážnosti
povahové rysy a rysy osobnosti pracovníků
a v té souvislosti je i různé jejich hodnocení.

Lze tedy uvádět jen obecnější základní osobnostní požadavky , mezi kterými se objevují :

- Úroveň inteligence a rozsah znalostí
- Míra dominance a extravertovanosti
- Míra odpovědnosti při plnění povinností
- Rozsah způsobilosti pro organizační práci
- Míra osobní aktivity a kreativity
- Míra aspirace a úroveň motivace
- Schopnost syntetické a koncepční práce

Osobnostní dispozice – předpoklad k pracovním výkonům, učení a práci s lidmi

Velitelé – mírný nadprůměr

Ostatní - min. v pásmu průměru populace

Specifické
požadavky
adeptů
vojenské
profese
velitel

- diferencované předpoklady k výkonu speciálních činností
- specifické zájmy směřované do oblasti vojenské činnosti
- ➤ předpoklady pro vedení lidí
- předpoklady pro zvládání komunikačních dovedností
- předpoklady k pedagogické činnosti

Psychická odolnost v zátěži

- dobrá adaptační schopnost v proměnlivém prostředí
- schopnost flexibility v různém prostředí při zachování osobní identity
- emocionální zralost, stabilita a vyváženost
- nízká úroveň úzkostnosti

- co nejnižší citová vzrušivost
- schopnost po dlouhou dobu snášet psychické napětí bez podstatné ztráty výkonnosti
- min. střední úroveň prahu frustrační tolerance
- co nejnižší úroveň citlivosti k hrozbám

Kognitivní schopnosti

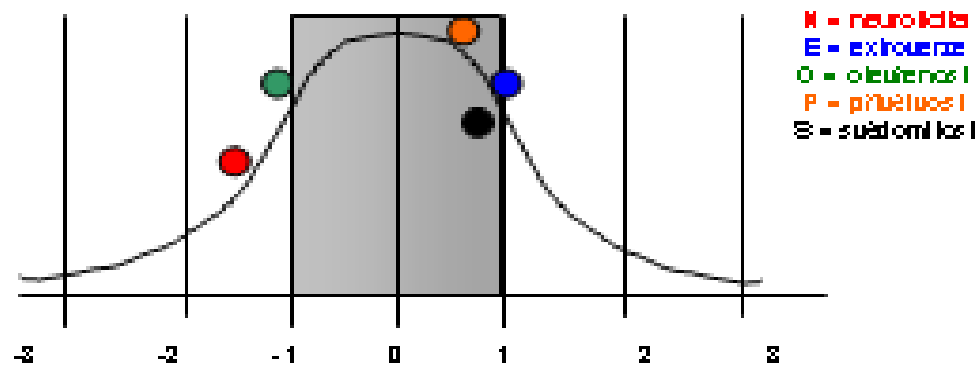
- křivka kognice min. v průměru
- co nejvyšší míra schopnosti využívat kapacity rozumu
- převaha kreativního přístupu při řešení úkolů

Příklad vyhodnocení z výzkumu

Grafické znázornění průměrných hodnot NEOPS

Průměr za soubor (percentily)	Uzk	N	E	O	P	S
	28,8	17,6	75,5	25,1	67,1	72,4

1	6	10	20	30	40	60	80	70	80	86	99
PERCENTILY											

Regulační schopnosti:

- schopnost seberegulace a anticipace chování okolních osob
- racionální regulace rizikového chování
- schopnost integrace a rezistence vůči rušivým vlivům, odolnost vůči zátěžovým faktorům

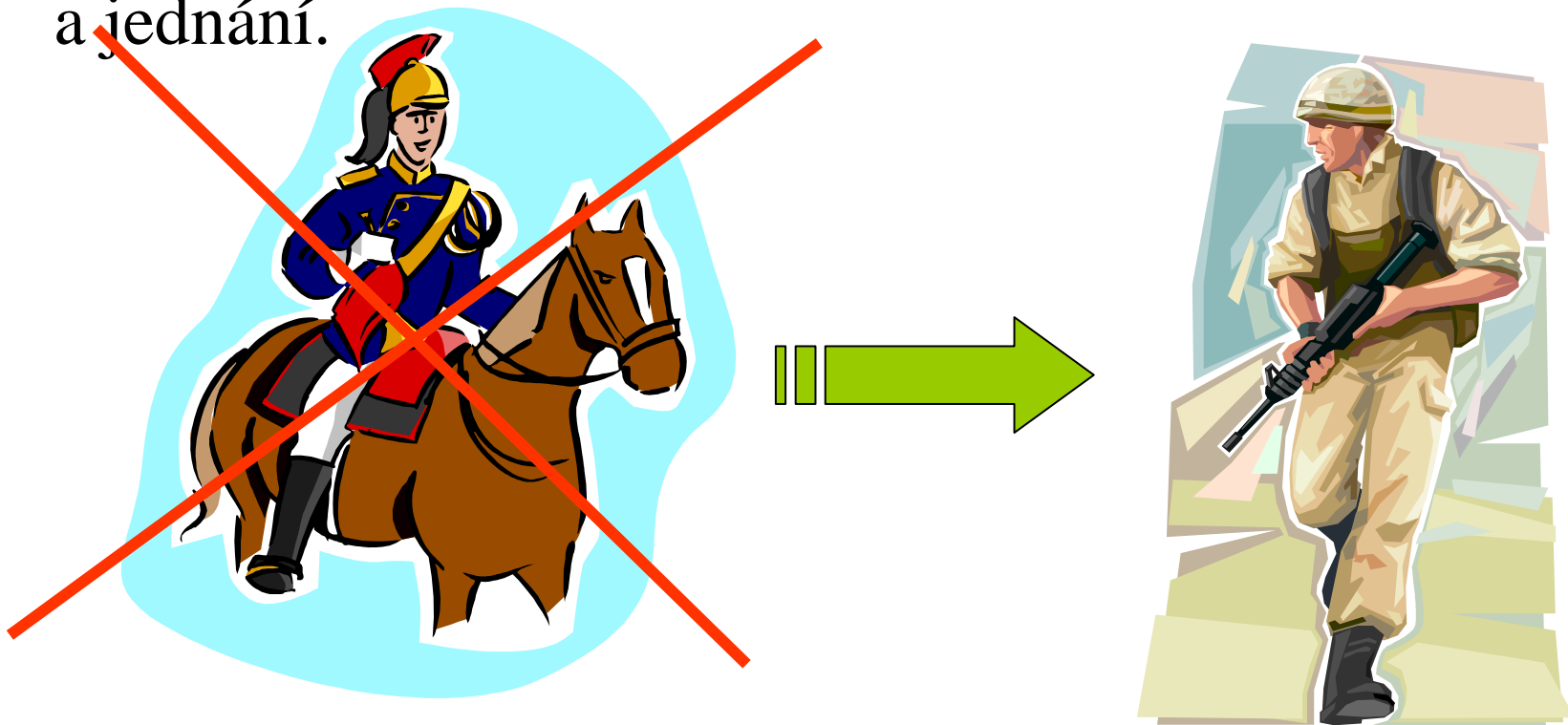
Úroveň motivace

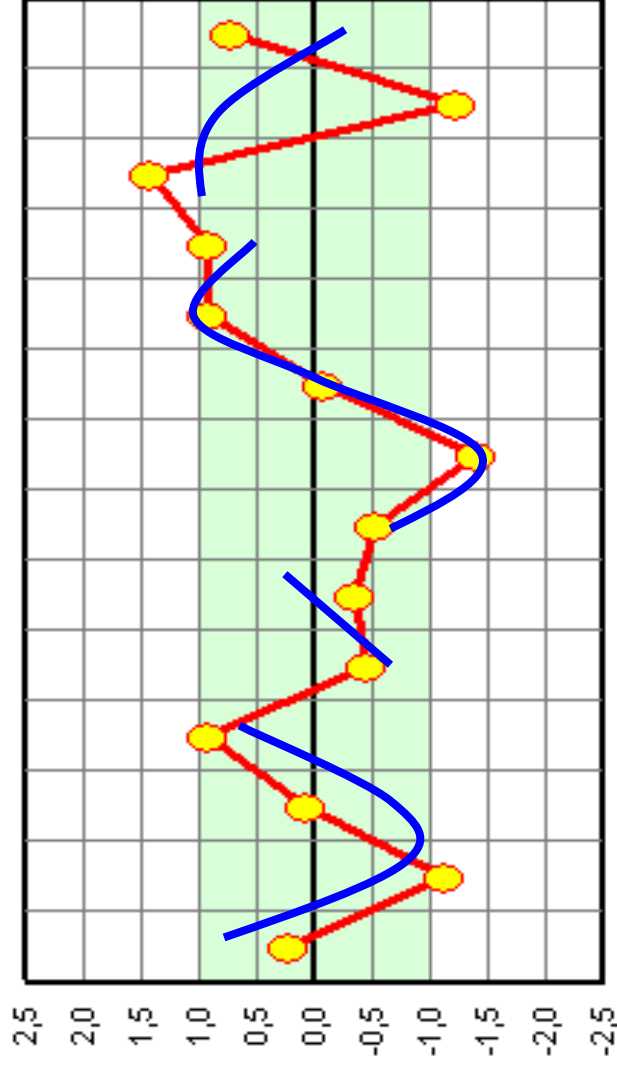
- žádoucí úroveň osobních hodnot a zaměření osobnosti
- respektování obecně platných zásad a norem
- přiměřená úroveň sebecitu a vztahu k sobě i jiným, ochota k participaci v rámci plnění úkolů a k vojenské službě
- odpovídající vztah odpovědnosti a motivačně - regulačních schopností při plnění úkolů vojenské služby

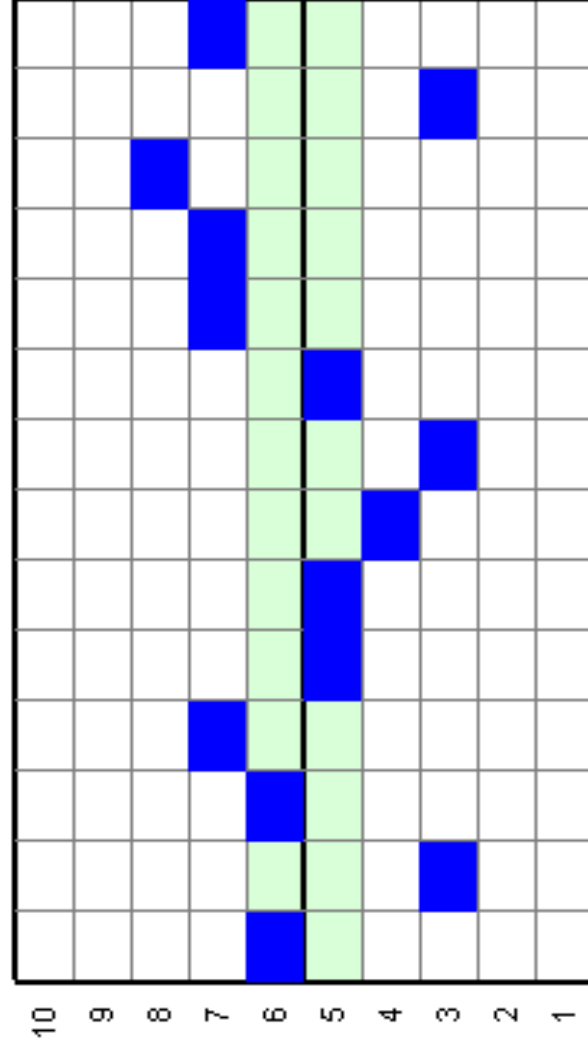
Předpokladem pro výkon vojenské služby:

nepřítomnost psychopatologických rysů, především odchylek od obecného průměru, vysokých stupňů neuroticismu a sklon k psychotickému chování a jednání.

KO **EM** RE AD OV MH KR **ER** KA EA RA **FM** **US** EX

Škála	HS	Sten	z
KO	10	6	0,229
EM	3	3	-1,128
RE	5	6	0,074
AD	17	7	0,923
OV	3	5	-0,462
MH	4	5	-0,346
KR	2	4	-0,520
ER	2	3	-1,400
KA	9	5	-0,080
EA	12	7	0,923
RA	13	7	0,913
FM	16	8	1,429
US	12	3	-1,214
EX	5	7	0,727

NORMA
standardní

VYHODNOCENÍ ZÍSKANÝCH DAT

Vyhodnocovací tabulka testu NEO – Five –Factor Inventory

Skupina probandů: VU

Celkový počet : 9

Datum zkoušky : 07. 06

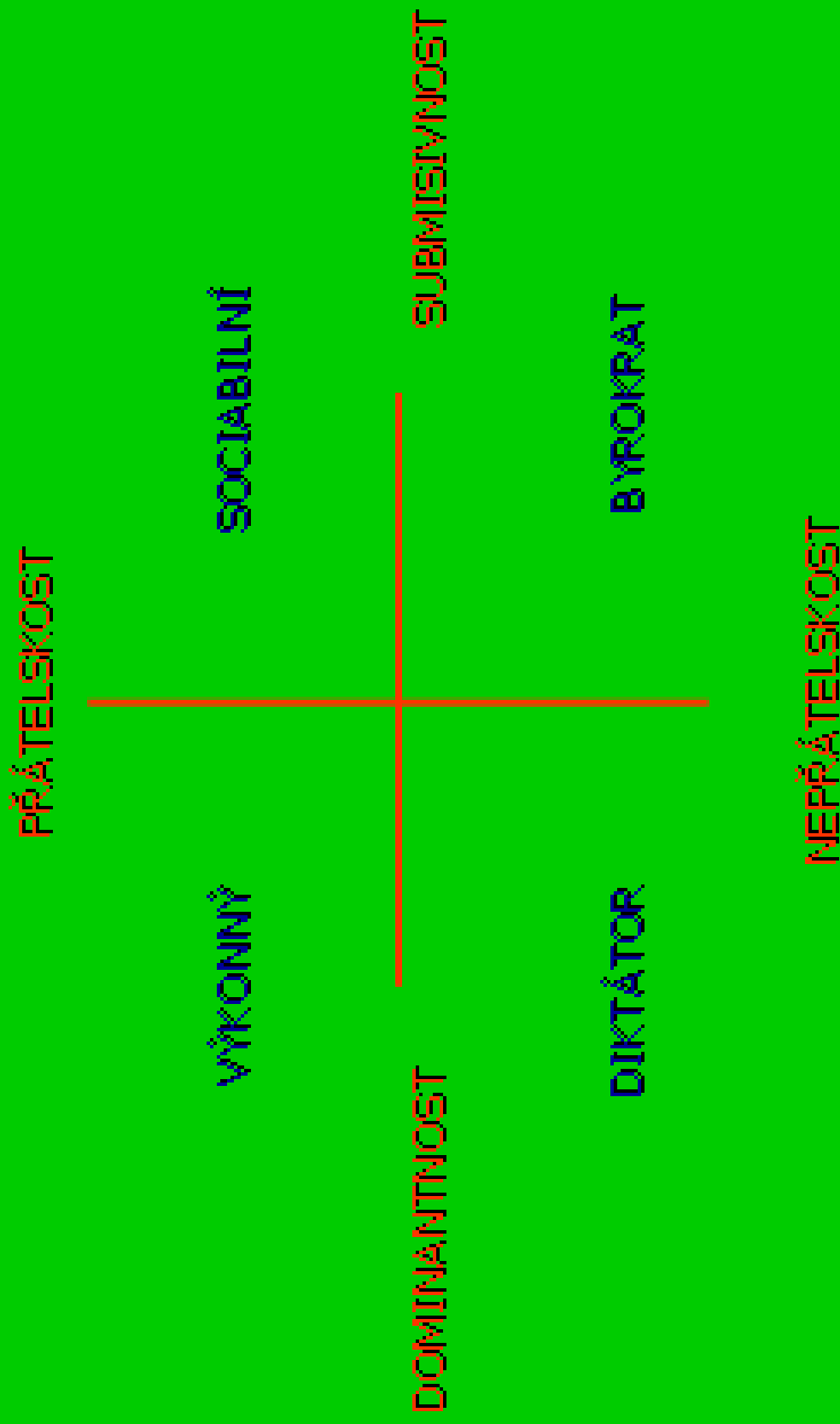
Čas zahájení : 08,00 hod.

Místo : Učebna

Podmínky testování : standardní , tužka-papír

Jméno probanda	Věk	N		E		O		P		S	
1.– velitel tanku	30	5	12	14	37	5	24	9	36	10	39
		5		10		13		16		13	
		2	14	13	73	6	24	11	80	16	87
2.– střelec tanku	24	5	15	16	42	5	30	9	32	7	31
		3		14		15		14		10	
		7	31	12	92	10	60	9	48	14	53
3.– řidič tanku	26	0	1	13	42	1	15	12	40	11	45
		1		15		10		18		15	
		0	2	14	92	4	7	10	92	20	97
4.– řidič tanku	27	5	5	15	44	0	17	12	40	10	43
		0		15		9		14		14	
		0	4	14	97	8	7	14	92	19	92
5.– střelec tanku	31	6	9	15	39	3	23	12	32	10	41
		2		14		13		14		12	
		1	12	10	82	7	9	6	48	19	90
6.– velitel tanku	30	1	2	15	40	3	18	11	35	9	37
		1		13		12		17		13	
		0	2	12	85	3	7	7	75	15	80
7.– řidič tanku	24	2	14	14	39	5	26	9	28	3	32
		8		15		12		11		14	
		4	29	10	82	9	34	8	21	15	56
8.– střelec tanku	33	0	0	15	45	6	27	12	44	12	47
		0		16		14		19		16	
		0	0	14	97	7	39	13	95	19	97
9.– velitel tanku	35	9	22	12	36	5	27	10	33	7	33
		7		11		12		14		12	
		6	65	13	68	10	39	9	53	14	63
Průměr za soubor	28,8	17,6		75,5		25,1		67,1		79,4	

OSOBNOST MANAGERA - KLASIFIKACE

Výsledek průzkumu

„Jaký by **měl mít** vojenský profesionál vlastnosti ?“
(21 probandů)

- Odolný v zátěži
- Odborná zdatnost
- Týmový hráč
- Adaptabilní
- Pracovitý, spolehlivý
- Silná osobnost
- Odpovídající inteligence
- Snaha učit se
- Vyrovnanost a soustředěnost
- Komunikativní
- Poctivost a čestnost
- Odpovědnost
- Empatie
- Vůdčí typ
- Kreativní

A jaké vlastnosti by **neměl** mít ?

- Neschopný spolupráce
- Panovačnost
- Roztěkanost
- Bázlivost
- Nevzdělaný, neznalý
- Nevyrovnaný, výbušný
- Nezodpovědný
- Rasista
- Rizikové jednání
- Psychická labilita

DĚKUJI ZA POZORNOST

